

KESKKONNAAMET

Tuulepargid ja looduskaitseelised piirangud

Märt Öövel

Looduskasutuse osakond, peaspetsialist

11. aprill 2024

Maismaa tuulepargi mõjud elusloodusele

Mõjud **taimekooslustele** avalduvad:

- Koosluste otsene hävinemine ehitusaladel, juurdepääsuteede aladel. Otsene mõju valdavalt lokaalne;
- Koosluste kahjustumine ja kaudsed mõjud: killustumine (sh elektriliitumine, juurdepääsuteed), degradeerumine. Kaudsed mõjud võivad olla ulatuslikud – näiteks märgaladel või märgades elupaikades täiendavate kuivendusvõrkude mõju võib ulatuda sadade meetrite kaugusele

Maismaa tuulepargi mõjud elusloodusele

- Mõju **linnustikule** (nii pesitsevad liigid kui rändlinnustik) avaldub:
 - Kokkupõrkesuremuses (lindude pörkumine tuulikutega ja kaasneva taristuga)
 - Sõltub suuresti tuulepargi asukohast ning liigi käitumuslikest omapäradest
 - Enam on ohustatud röövlinnud, sh kullilised jt liuglendurid (kured, toonekured)
 - Barjääriefektis
 - Elupaikade hävimises või elupaikade kvaliteedi languses
 - Otsene elupaigakadu pigem vähene, kuid seda olulisemad on häiringud ja elupaiga kvaliteedi langus
 - Häiringute mõju olulisus liigiti ja liigirühmiti erinev. (Metsis)
 - Kaudsetes mõjudes
- Linnustikule avalduva mõju vähendamisel on esmane ülesanne tuulepargi hoolikas asukohavalik

Maismaa tuulepargi mõjud elusloodusele

- Mõju **nahkhiirtele** avaldub nii otsese surevuse (otsesed kokkupõrked kui barotrauma) kui läbi elupaiga kvaliteedi. Ohustatud võivad olla nii kohalikud liigid kui rändel olevad liigid.
- Mõju teistele **imetajatele** ei ole ühene, liigid võivad vältida tuulepargialasid, metsamaastikuga seotud uuringuid pigem vähe.
Lendorav!
- Mõju maismaa selgrootutele, kahepaiksetele ja roomajatele väga liigi ja asukohapõhine.

Ülevaade Eesti looduskaitse süsteemist

Eesti looduskaitse põhineb nn linnu- ja loodusdirektiivil ning looduskaitse seadusel

- Natura 2000 linnualad pesitsevate linnuliikide ja rändlindude kaitseks
- Natura 2000 loodusala elupaigatüüpide ja lindude kõrval teiste liikide kaitseks

Kaitse põhineb eelkõige loodusdirektiivi art 6.3 ja 6.4:

Tegevused on lubatud kui veendumus, et tegevus ei mõjuta ebasoodsalt Natura 2000 võrgustiku ala terviklikkust ega kaitse eesmärki, Ebasoodsa mõju lubamine vaid äärmisel erandjuhul

- Rahvuspark
- Looduskaitseala
- Maastikukaitseala
 - Loodusreservaat
 - Sihtkaitsevöönd
 - Piiranguvöönd
- Kaitsealuse liigi püsielupaik
- Hoiuala
- Kaitstav looduse üksikobjekt
- Kaitsealused liigid ja kivistised

Keskkonnaameti soovitused tuuleparkide planeerimiseks

- Ühtlustamaks lähenemisi tuuleparkide planeerimisel on Keskkonnaamet töötanud välja omapoolsed soovitused dokumendis ***Maismaa tuuleparkide mõjust elustikule ja Keskkonnaameti soovitused nende planeerimise kohta kohaliku omavalitsuse üldplaneeringutes*** (seisuga 10.11.2021)
- Soovitused on leitavad <https://keskkonnaamet.ee/elusloodus-looduskaitse/tegevused-kaitstavatel-aladel/planeerimine-ja-ehitamine>
- Soovitused on **suunatud kasutamiseks eelkõige üldplaneeringute protsessi**, mille käigus on kohapõhiste analüüside läbiviimine piiratud, kuid rakendatav ka eriplaneeringutes

Kriteerium	Puhvri ulatus, m
Kaitseala, hoiuala, püsielupaik (kaasa arvatud Natura 2000 alad), mille kaitse-eesmärgiks on linnuliikide kaitse	600
Kotkaste ja must-toonekure püsielupaik või pesapaik	2000-3000
Röövlindude (va kotkad), metsakanaliste, kaksbiotoobiliste sookahlajate püsielupaik või kaitstaval alal olev pesapaik/elupaik	1000
Kaitseala, hoiuala, püsielupaik, mille kaitse-eesmärgiks on nahkhiireliik	600
Kaitseala või püsielupaik, mille kaitse-eesmärgiks on lendorav või registreeritud elupaik	600
I kaitsekategooria loomaliigi püsielupaik või kaitstaval alal asuv elupaik, va linnud ja lendorav	300
Kaitseala, hoiuala, püsielupaik (kaasa arvatud Natura 2000 alad), mille kaitse-eesmärgiks ei ole linnud, nahkhiired või lendorav	100

EOÜ ja Kotkaklubi töö „Üle-eestiline maismaalinnustiku analüüs“

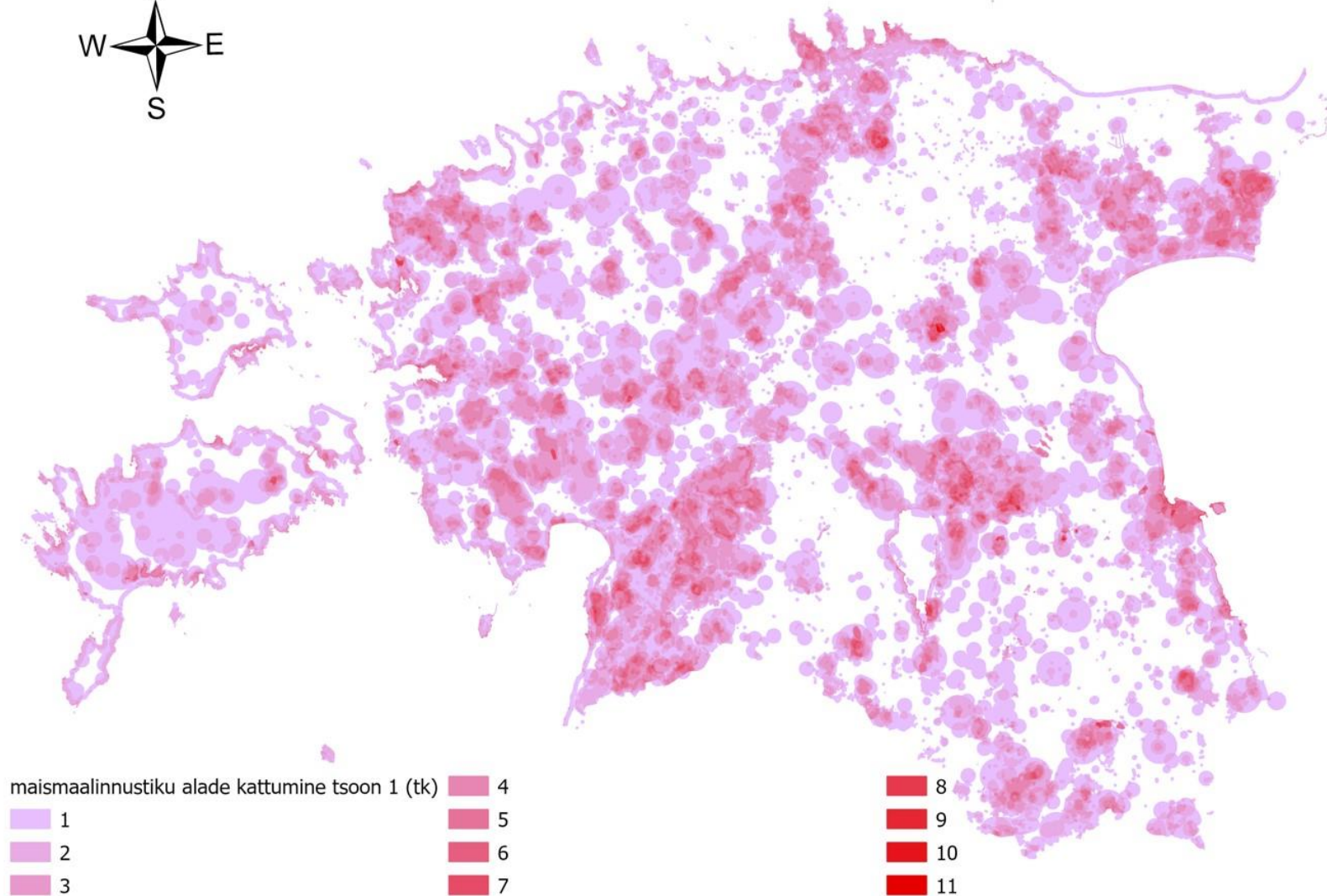
* Töö eesmärk oli koondada olemasolevate andmete põhjal üle-eestiline teave tuule-energeetika poolt ohustatud maismaa linnustikust (peamised rändeteed, pesitsus- ööbimis-, puhke- ja toitumisalad). Tulem: analüüs ning kaardikihid tsoneeringuga (tsoonid 1, 2 ja 3)

* Tegemist on üle-eestilise analüüsiga, linnustiku osas parima teadaoleva üldistatud infoga.

* **Üle-eestilist analüüsi täpsustab kohapõhine lähenemine!**

	Tsoon 1	Tsoon 2	Tsoon 3
Merikotkas	2 km ümber pesa	-	2-6 km ümber pesa
Suur-konnakotkas	3 km ümber pesa	Avamaastik 3-5,5 km ümber pesa	-
Must-toonekurg	4,8 km ümber pesa	-	4,8-14 km ümber pesa
Metsis	Prognoositud elupaigad	1 km puhver ning ühenduskoridorid	Muud olulised elupaigad
Sookurg	Ööbimispaigad	Siirdekoridorid	Puhver ööbimispaikade ümber

EOÜ ja Kotkaklubi töö „Üle-eestiline maismaalinnustiku analüüs“

KESKKONNAAMET

Täna!

Keskkonnaameti üldkontakt

info@keskkonnaamet.ee | 662 5999

Keskkonnarikkumisest või erijuhtumist
teata riigiinfo telefonile **1247**

Jälgi meid:

keskkonnaamet.ee

